

РЕШЕНИЕ

«25» март 2019г.

г. Альметьевск

КАРАР

№ 283

Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы жирле үзидарә органнарының законга һәм муниципаль норматив хокукий актларына үзгәрешләр кертү мониторингын үткәрү турындагы Нигезләмә хакында

Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы жирле үзидарә органнары эшчәнлеген камилләштерү максатларында, Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы жирле үзидарә органы тарафыннан кабул ителгән (чыгарылган) муниципаль норматив хокукий актларга һәм законнарга үзгәрешләр кертү мониторингын үткәрү буенча Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Уставына таянып, Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы жирле үзидарә органнары эшчәнлеген камилләштерү максатларында

Әлмәт муниципаль районы Советы КАРАР БИРӘ:

1. «Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы жирле үзидарә органнарының законнарга һәм муниципаль норматив хокукий актларына үзгәрешләр кертү мониторингын үткәрү турындагы Нигезләмә»не (1 нче кушымта) расларга.

2. Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы жирле үзидарә органнарына:

үз нормалар иҗат итү эшчәнлегендә әлеге карарның 1 пункты белән расланган Нигезләмәгә таянып эш итәргә;

күрсәтелгән Нигезләмәнең үтәлеше өчен җаваплы затларны билгеләргә; җаваплы затлар тарафыннан билгеләнгән муниципаль хезмәткәрләрнең вазифаи күрсәтмәләренә тиешле үзгәрешләр кертәргә.

3. Район башкарма комитетының хокук идарәсенә (Ханнанова Ә.Б.) әлеге карарны «Альметьевский вестник» газетасында бастырырга, «Татарстан

Республикасының хокукый мәгълүматлар рәсми порталында» (PRAVO.TATARSTAN.RU) һәм Әлмәт муниципаль районы сайтында урнаштырырга.

4.Әлеге карар рәсми басылып чыкканнан соң үз көченә керә.

5.Әлеге карарның үтәлешен тикшерүдә тотуны район Советының законлылык, хокук тәртибе, депутат этикасы һәм жирле үзидарә мәсьәләләре буюнча даими комиссиясенә йөкләргә (Баһманов И.Р.).

Муниципаль район башлыгы

А.Р. Хәйруллин

Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Советының
2019 елның 25 мартындагы
№ 283 карарына 1 нче кушымта

Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы жирле үзидарә
органнының законнарға һәм муниципаль норматив хокукый актларына
үзгәрешләр кертү мониторингын үткәрү турында
нигезләмә

I. Гомуми нигезләмә

1. Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы жирле үзидарә органнының законнарға һәм муниципаль норматив хокукый актларына үзгәрешләр кертү мониторингы (алга таба – мониторинг, муниципаль актлар, жирле үзидарә органны) үз вәкаләтләре чикләрендә жирле үзидарә органны тарафыннан гамәлгә ашырыла торган системалы, комплекслы һәм планлы эшчәнлеген, кабул итү (чыгару), муниципаль актларны үзгәртү һәм аларның үз көчләрен югалтуын тану өчен мәгълүмат жыю, гомумиләштерү, анализлау һәм бәяләү эшчәнлеген күздә тоту.

2. Мониторинг жирле үзидарә органны тарафыннан үткәрелә.

3. Жирле үзидарә органны мониторинг үткәргәндә Әлмәт муниципаль районы башкарма комитетының хокук идарәсе һәм муниципаль берәмлекнең башка жирле үзидарә органны белән хезмәттәшлек итәләр.

4. Жирле үзидарә органнында мониторинг үткәрү өчен житәкче күрсәтмәсе белән җаваплы затлар билгеләнә.

5. Мониторинг үткәрүнең максатлары булып торалар:

федераль һәм республика законнарына туры китерү максатларында муниципаль актларны кабул итү, үзгәртү һәм аларның үз көчләрен югалтуын тану ихтыяжларын ачыклау;

муниципаль актларда коллизияләрен, каршылыкларны, төгәлсезлекләрен бетерү, хокукый җайга салуда кабатлау;

жирле үзидарә органнының норматив хокукый базасын системалаштыруны тәмин итү;

муниципаль актларда коррупциячел факторларны ачыклау;

муниципаль актларның яисә аларның аерым нигезләмәләренең (нормаларның) гамәлдә файдаланмаган (актуальлеген югалткан) яисә алмаштырылмаган нигезләмәләрен ачыклау);

хокук куллану нәтижәлеген арттыру; муниципаль актларны гамәлгә ашыруның нәтижәлеген киметүче факторларны ачыклау;

муниципаль актларның үтәлешенә жирле үзидарә органнының тиешле бүлекчәләре тарафыннан контрольне гамәлгә ашыруга булышлык күрсәтү;

нормалар чыгару процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр эшләү.

6. Мониторинг жыю, гомумиләштерү, анализ һәм үзгәрешләрне бәяләүне үз эченә ала:

федераль конституциячел законнар, федераль законнар, Россия Федерациясенен башка закон актлары;

Россия Федерациясе Президенты указлары, Россия Федерациясе Хөкүмәте карарлары, федераль башкарма хакимият органнарының норматив хокукый актлары, федераль дәрәжәдәге башка законга кагылышлы норматив хокукый актлар;

Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актлары; Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Уставы, муниципаль актлар.

7. Мониторинг үткөрүнең нигезләре булып торалар:

федераль һәм республика законнары актларына үзгәрешләр кертү; хокукый жайга салу өлкәсендә муниципаль актларны куллануны анализлау;

прокуратура органнары мәгълүматы;

муниципаль актларны камилләштерү яки кимчелекләре турында массакүләм мәгълүмат чаралары мәгълүматы;

гражданның, юридик затларның, шул исәптән ижтимагый, фәнни, хокук саклау һәм башка оешмаларның, шәхси эшкуарларның, дәүләт хакимияте органнарының, муниципаль берәмлекләрнең вәкилләкле органнары депутатларының муниципаль актларның камил булмавы турында мөрәжәгатьләре, шул исәптән үз эченә алган мөрәжәгатьләр:

Татарстан Республикасы Юстиция министрлыгы тарафыннан Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукый актлары Регистрына кертелгән муниципаль актларга карата үткәрелгән Хокукый экспертиза бәяләмәсе;

билгеләнгән тәртиптә вәкаләтле затлар тарафыннан эзерләнгән муниципаль актларга коррупциягә каршы экспертиза бәяләмәләре;

жирле үзидарә органнары үткәрә торган конференцияләрнең, семинарларның, гавами тыңлаулар, ижтимагый фикер алышуларның һәм башка чараларның йомгаклау документлары.

II. Мониторинг үткөрү тәртибе

8. Жирле үзидарә органнары әлеге Нигезләмәнең 4 пункттында күрсәтелгән жаваплы затлар белән үзара бәйләнештә аларның компетенциясе мәсьәләләре буенча мониторинг үткәрәләр.

Мониторинг үткөрү максатларында эшче төркемнәр төзелергә, киңәшмәләр, консультацияләр үткәрелергә, кирәкле мәгълүмат соратып алырга, Татарстан Республикасының башка муниципаль берәмлекләре, Россия Федерациясе субъектлары тәҗрибәсе өйрәнелергә, башка эш формалары кулланылырга мөмкин.

9. Мониторинг анализ аша башкарыла:

әлеге Нигезләмәнең 6 пункттында күрсәтелгән актлар;

федераль, республика һәм муниципаль дәрәжәдәге норматив хокукый актларны дэгъвалау эшләре буенча суд актлары (суд практикасы); прокурор актлары.

10. Мониторингны гамәлгә ашыру, жирле үзидарә органнарының норматив базасын анализлау, шулай ук мониторинг йомгаклары буенча үткәрелгән нормалар ижат итү эше нәтижәләрен фиксацияләү максатларында муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органнарында муниципаль норматив хокукый актлар реестрларын оештыру һәм алып бару тәртибе турында муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы карары нигезендә башкарыла торган муниципаль норматив хокукый актлар реестрлары файдаланыла.

11. Мониторингны гамәлгә ашыру процессын оптимизацияләү өчен мәгълүмат системаларының автоматлаштырылган сервислары кулланыла (контрактлар, аларның операторлары белән килешүләр төзүгә бәйле күрсәтелгән мөмкинлекләр булганда):

«Гарант» мәгълүмат системасында закон һәм башка норматив хокукый актларга контрольга куелган үзгәрешләр турында мәгълүмат керү;

«Гарант» мәгълүмат системасын хокукый жайга салуның тиешле өлкәләре буенча яңалыклар тасмалары аша мәгълүмат керү;

«Кодекс» мәгълүмат компаниясенен «Региональ законнар аналитигы» автоматлаштырылган мәгълүмат системасы аша муниципаль актларның законнарга туры килмәве турында мәгълүмат керү.

Мониторингны гамәлгә ашыру процессын оптимальләштерү максатларында башка мәгълүмат системалары сервислары файдаланыла ала.

12. Муниципаль хокукый актларны кабул итүне (бастырып чыгаруны) тәэмин итү, әлеге Нигезләмәнен 9 пунктында күрсәтелгән анализ белән бергә үз көчләрен югалтуын (гамәлдән чыгаруны) тану өчен мониторингны гамәлгә ашырганда түбәндәге критерийлар буенча муниципаль актларны куллану практикасы турында мәгълүмат гомумиләштерелә һәм бәяленә:

кеше һәм гражданның гарантияләнгән хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәү;

муниципаль актларны кабул итү (бастырып чыгару) зарурлыгы билгеләнгән зур юридик көчкә ия норматив хокукый актлар булу;

муниципаль акт чыгарганда жирле үзидарә органы компетенциясенен чикләрен үтәү;

муниципаль актта коррупциячел факторлар булу;

ижтимагый мөнәсәбәтләрне хокукый жайга салуда тулылык;

коллизия хокук нормалары;

юридик-техник характердагы хаталар булу;

аны кулланганда муниципаль акт нигезләмәләренен мәгънәсен бозу;

муниципаль хокукый актны кулланганда хокуксыз яисә нигезсез карарлар, гамәлләр (гамәл кылмау) ;

норматив хокукый актларны куллану тәжрибәсе булу;

норматив хокукый актларны куллануның бертөрле практикасы булмавы;

муниципаль актны аңлату мәсьәләләре буенча гаризалар булу (саны) һәм эчтәлеге;

муниципаль акт белән жайга салынган мөнәсәбәтләргә бәйле рәвештә мөрәжәгать итүчеләрнең таләпләрен канәгатьләндерү (канәгатьләндерүдән баш тарту) турындагы закон көченә кәргән суд актлары һәм аларны кабул итү нигезләре булу (саны).

13. Муниципаль актларга, жирле үзидарә органнары тарафыннан үзгәрешләр кертүгә китерә торган федераль һәм республика законнарына үзгәрешләр мониторингы нәтижәләре буенча ачыкланган очракта:

муниципаль актка үзгәрешләр кертү турында, муниципаль актның үз көчен югалтуын тану турында, яңа муниципаль акт кабул итү турында тиешле муниципаль актлар проектлары эшләнә;

муниципаль актларны күбрәк юридик көч актлары белән тәңгәлләштерүгә юнәлдерелгән башка чаралар күрелә.

14. Муниципаль актларны үзгәртү ихтыяжы тудыручы федераль һәм республика законнары актларына үзгәрешләр кертелгән очракта, мониторинг федераль яки республика актын чыгарганнан соң 30 көн эчендә үткәрелә.

Мониторинг үткәрүгә нигез булып гражданның, юридик затларның, шәхси эшкуарларның, дәүләт хакимияте органнарының, муниципаль берәмлекләренң вәкиллеке органнары депутатларының мөрәжәгатьләре торса, шулай ук прокуратура мәгълүматы, «Россия Федерациясе прокуратурасы турында»гы Федераль закон белән билгеләнгән срокларда карала торган прокурор җавабы актларыннан тыш, мониторинг 30 көн эчендә гамәлгә ашырыла. Күрсәтелгән очракларда мониторинг үткәрү нәтижәләре турында мөрәжәгать итүче затка хәбәр ителә.

Федераль һәм республика законнары актларының ерак перспективада үз көченә керә торган үзгәрешләре ачыкланган очракта, жирле үзидарә органнарының норма чыгару эшчәнлегенә планнарына тиешле төзәтмәләр кертү турында тәкъдимнәр кертелә.

III. Мониторинг нәтижәләрен тормышка ашыру

15. Муниципаль акт проектын эшләү һәм мониторинг нәтижәләре буенча муниципаль акт кабул итү, әлеге нигезләмәнең 14 пунктындагы өченче абзацында күрсәтелгән очрактан тыш, федераль һәм (яисә) республика законнарының тиешле акты үзгәртелгән мизгелдән ике айдан да соңга калмыйча үткәрелә.

16. Мониторинг үткәрү өчен җаваплы затлар жирле үзидарә органнары җитәкчеләре алдында хисаптан соң килүче айның 5 числосыннан да соңга калмыйча мониторинг нәтижәләре турында хисап тоталар.

16.1. Мониторинг нәтижәләре турындагы хисапта (мәгълүмат) булырга тиеш:

мониторинг үткәрү объекты турында мәгълүмат;

мониторинг үткәрүне башкаручылар турында мәгълүмат;

мониторинг үткәрү чоры турында мәгълүмат;

хокукый жайга салу предметының кыскача характеристикасы, мониторинг үткәрү нигезләре.

16.2. Мониторинг нәтижеләре турындагы хисапта (мәгълүмат) булырга мөмкин:

хокукий жайга салуда ачыкланган проблемалар турында мәгълүмат;
муниципаль актларга үзгәрешләр кертү һәм (яки) яңа муниципаль актлар кабул итү, юкка чыгару зарурлыгы турында тәкъдимнәр;

тиешле хокукий мөнәсәбәтләр өлкәсендә хокукий жайга салуны камилләштерүгә юнәлдерелгән мониторинг нәтижеләренә нигезләнгән башка нәтижеләр һәм тәкъдимнәр.

17. Мониторинг нәтижеләре буенча кабат кабул ителгән муниципаль актлар Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукий актлары Регистрына законнар белән билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда кертү өчен жибәрелә.

Әлеге регистрга кертү өчен мониторинг нәтижеләре буенча ачыкланган һәм анда булмаган муниципаль актлар жибәрелә.

18. Мониторинг нәтижеләре буенча норма чыгару процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр эзерләнергә мөмкин.

IV. Жаваплылык

19. Мониторинг үткәрү һәм хокукий ижат итү эшчәнлегә өчен жаваплы затлар, мониторингны оештыру, шулай ук муниципаль актларны жирле үзидарә органнары карамагына караган тиешле хокукий жайга салу өлкәсендә федераль һәм республика законнарына туры китерү өчен персонал (шул исәптән дисциплинар) жавап биреләр.

20. Тискәре нәтижеләргә, шул исәптән гражданнарга, юридик затларга, жәмгыятькә һәм дәүләткә зыян китергән мониторинг нәтижеләре буенча гамәлләр (гамәл кылмау) өчен законнар нигезендә жирле үзидарә органнары житәкчеләре жаваплы.

Муниципаль район башлыгы

А.Р. Хәйруллин